

Kwalificatiestructuur Sport 2012

Kwalificatieprofielen Official 1-5

Colofon

De Kwalificatiestructuur Sport 2012 (KSS 2012) bestaat uit een samenhangend geheel van kwalificatieprofielen voor trainer-coaches, instructeurs, officials en opleiders. De KSS

2012 is ontwikkeld in opdracht van NOC*NSF/Academie voor Sportkader (ASK). De kwalificatieprofielen voor trainer-coaches zijn ontwikkeld in 2008 door de twee werkgroepen.

In 2012 zijn ze omgezet in het nieuwe format van de KSS.

Projectgroep 'Herijking KSS'

- Marja Blaas (KNGU)
- Caroline van den Boogaard (NSkiV)
- Arjen Boonstoppel (NOC*NSF)
- Jan Minkhorst (NOC*NSF/ASK)
- Liesbeth Neeskens (Vrije Universiteit Amsterdam, EXPOSZ - projectleider)
- Paul Peters (Atletiekunie)
- Nico Romeijn (KNVB)
- Paul de Ruijter (KNHB)
- Mark Torsius (NTFU)
- Nathalie Verdult (KNWU)
- Aljld Vervoorn (SEC)
- Lieke Vloet (NOC*NSF)

Werkgroep ontwikkeling Kwalificatiestructuur

Arbitrage voor team- en balsporten

- Yolande Brada (KNHB - projectleider)
- Erik Buizer (KNKV)
- Hans Klopper (KNZB)
- Vanessa Loendersloot (NOC*NSF)
- Peter Strikwerda (NBB)
- Eric Voet (NRB)

Werkgroep ontwikkeling Kwalificatiestructuur

Arbitrage voor jurysporten

- Jet Geerdink (KNGU)
- Monique van der Heiden (KNHS)
- Inge Janssen-Bouwmeester (KNHS)
- Hans Klopper (KNZB - projectleider)
- Marco Kouwenhoven (KNRB)
- Jan Minkhorst (ASK)
- Koen Muhlradt (NOC*NSF)
- Nelly Voogt (KNWU)

Begeleidingscommissie

- Erik Lenselink (NOC*NSF, voorzitter)
- Wendela Kuper (VWS)
- Ronald Veldman (WOS)
- Henk-Jan Geelen (NL-coach)
- Sabine Terhegge (Calibris)
- Robby Aldenkamp (NISB)
- Jes Hernandez (achterban Sport en Bewegen, MBO)
- Arno Havenga (NL Sporter)
- Annemieke Beute (KNZB)
- Jan Minkhorst (NOC*NSF/ASK)
- Janine Pleizier (Nevobo)
- Eugene Lobry (FNV Sport)
- Tjeerd de Jong (ALODO)

Eindredactie

Mike Bouwmeester NOC*NSF/ASK
Annelies Tromp NOC*NSF/ASK
Fidder & Löhr, Deventer

Samenstelling

Drs. A.A.C. Vervoorn (SEC)
Drs. E.M. Neeskens (EXPOSZ, VU)

Vormgeving

Diep Arnhem

Drukwerk

De Rijn b.v.

Deze uitgave is een productie van

NOC*NSF/Academie voor Sportkader.

Publicatienummer NOC*NSF

736

Legitimering

De Nederlandse sport is voor een groot deel afhankelijk van voldoende, goed en gekwalificeerd sporttechnisch en arbitrerend kader. Er is echter nog steeds een tekort, in zowel aantal als in kwaliteit. Tegelijkertijd wordt een steeds groter beroep gedaan op de georganiseerde sport waar het gaat om het invullen van een bredere maatschappelijke rol naar haar directe omgeving. Verenigingen worden gevraagd naast het traditionele sportaanbod, waarbij sporten het doel is, ook de sport als middel in te zetten voor bijvoorbeeld maatschappelijke aspecten, zoals bewegingsarmoede bij sommige bevolkingsgroepen en het combineren van werken en sporten.

In opdracht van NOC*NSF/Academie voor Sportkader heeft een projectgroep van bonden en experts de kwalificatiestructuur Sport 2012 (KSS 2012) ontwikkeld. Zij zijn begeleid door een commissie waarin overheid, sociale en maatschappelijke partners zitting hadden. De KSS 2012 geeft op vijf niveaus aan over welke kerntaken en competenties gekwalificeerd sportkader dient te beschikken.

Er wordt onderscheid gemaakt in vier richtingen: trainer-coach (wedstrijdgerelateerd), instructeur (niet-wedstrijdgerelateerd), official (scheidsrechter, jury tijdens wedstrijden) en opleider. De opleider is gesitueerd op niveau vier en vijf.

Door het ondertekenen van dit document geven de sociale partners in de sport, namelijk de Werkgevers in de Sport (WOS) en FNV-Sport samen met NOC*NSF, aan dat zij de inhoud van de Kwalificatiestructuur Sport 2012 onderschrijven en het beschouwen als een document dat een belangrijke bijdrage levert aan en richting geeft aan de verdere ontwikkeling van het sportkader in al zijn facetten.

WOS

Arnhem,
mei 2012

Dhr. R. van den Burg
Directeur

FNV-Sport

Amsterdam,
mei 2012

Dhr. M. Jansma
Bestuurder

NOC*NSF

Arnhem,
mei 2012

Dhr. G. Dielessen
Directeur

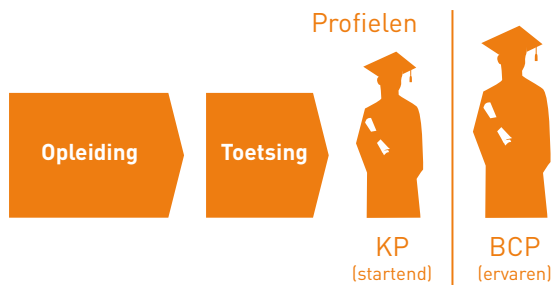
Toelichting gebruik kwalificatieprofielen

In deze toelichting staat beschreven wat een kwalificatieprofiel (KP) is en wat de afspraken zijn over het opstellen van sport-specifieke KP's.

Wat is een KP?

Een KP beschrijft een startend functionaris. Het geeft inzicht in de werkzaamheden en competenties die nodig zijn om een bepaalde functie te kunnen vervullen.

In een KP staan de kerntaken centraal. De kerntaken worden opgesplitst in een aantal werkprocessen en de competenties die noodzakelijk zijn bij de uitvoering van de werkzaamheden (zie schema).

KP's Sportkader

De inhoud van de KP's Sportkader (lijnen: trainer-coach, instructeur, opleider en official) wordt gelegitimeerd door de sociale partners (WOS en FNV Sport) en vastgesteld door de georganiseerde sport (NOC*NSF). Voordat een sportbond een KP gaat gebruiken, moet deze eerst sportspecifiek worden gemaakt.

Sportspecifieke KP's

Conform deze ketengedachte is de georganiseerde sport (NOC*NSF) verantwoordelijk voor het opstellen en onderhouden van de KP's en is elke sportbond verantwoordelijk voor het specificeren naar de eigen sport(disciplines). Dit specificeren gebeurt door de algemene bewoordingen (sport, sporter, sportlocatie) in het KP te vervangen door sportspecifieke aanduidingen.

Doelgroepen

De specificatie kan ook betrekking hebben op de specifieke kenmerken van de sporters, bijvoorbeeld: met een handicap, chronische aandoening, overgewicht, 55+. In dat geval is de eerste vraag of deze sporters al dan niet wedstrijdgerelateerd actief zijn. Doelgroepen die wedstrijdgerelateerd sporten doen dit bij een trainer-coach, terwijl de overigen te maken hebben met een instructeur.

Wat is de functie van een KP?

Een KP vormt de basis voor de uitwerking van toetsen (PVB's, vroeger examens genoemd) en de opleidingen (zie schema zoals KNGU dit toelicht).

Kwalificatiestructuur Sport

BCP	Opleidingen gebaseerd op kerntaken en beroepscompetenties (samenhangend geheel van kennis, vaardigheden en attitude).
KP	Kwalificatieprofiel: wat een cursist aan het eind van de cursus moet beheersen.
Proeve van Bekwaamheid	Meetinstrument om beheersing in beeld te brengen.
Leerlijnen	Leerlijnen geven de meest logische opleidingsvolgorde weer.

↓
opleiden

Afspraken

Omwille van de transparantie is afgesproken dat alle kerntaken, bijbehorende werkprocessen en competenties uit het bondsspecifieke BCP worden opgenomen in het KP. Als bewijs van kwalificatie ontvangt men een diploma. Daarvoor moet men voldoen aan de criteria van alle deelkwalificaties. Als bewijs van een deelkwalificatie kan een certificaat worden uitgereikt. De sportspecifieke KP's worden vastgesteld door de toetsingscommissie op basis van door het bevoegde gezag van de sportbond vastgestelde BCP's. Als dit leidt tot afwijking van de sportgenerieke KP's, moet dit worden gemeld bij de auditorganisatie van NOC*NSF.

Inhoudsopgave

Official 1	2
Official 2	8
Official 3	15
Official 4	24
Official 5	34
Bijlage Begrippenlijst	44
Bijlage Kwalificatieprofiel-lijn	45

Official 1

Kwalificatieprofiel

Inhoudsopgave

1	Algemene informatie over kwalificatie	3
A.	Functiebenaming	3
B.	Typering kwalificatie	3
C.	Kenmerken kwalificatie	3
D.	In- en doorstroom	3
2	Overzicht van kerntaken en werkprocessen	4
3	Overzicht mbo-competenties voor official 1	5
4	Beschrijving van de kerntaken	6
A.	Kerntaak 1.1 Leiden van wedstrijden	6
A.1	Competentie-matrix kerntaak 1.1 Leiden van wedstrijden	7

Colofon

In opdracht van

NOC*NSF

Ontwikkeld doorASK voor het Masterplan Arbitrage
met ondersteuning van SEC**Verantwoording****Gelegitimeerd door**

WOS, FNV Sport

Op: mei 2012

Te: Arnhem

Verantwoording**Vastgesteld door**

NOC*NSF

Op: mei 2012

Te: Arnhem

BrondocumentenKwalificatieprofiel official 1 (versie
januari 2008)

1. Algemene informatie over kwalificatie

In dit hoofdstuk wordt het beroep nader omschreven.

A. Functiebenaming

Scheidsrechter (club, jeugd), Jury, Official

B. Typering kwalificatie

Werkomgeving	<ul style="list-style-type: none"> Official 1 oefent zijn functie uit (fluit, jureert) bij onderlinge wedstrijden of oefenwedstrijden in een trainingsomgeving van (mede)sporters. Hierbij let hij op het naleven van de regels en reglementen. Dit gebeurt op verzoek van en onder de directe verantwoordelijkheid van een sportkader (sportleider of official) dat gekwalificeerd is op niveau 3 of hoger.
Typende beroepshouding	<ul style="list-style-type: none"> De official 1 staat voor de opgave om wedstrijd- en partijvormen van (mede)sporters tijdens trainingen te begeleiden/beoordelen.
Rol en verantwoordelijkheden	<ul style="list-style-type: none"> De official 1 oefent zijn functie uit bij onderlinge wedstrijden of oefenwedstrijden in een trainingsomgeving van (mede)sporters. Vaak gaat het om jeugdige sporters die wedstrijden van elkaar of een onderliggende leeftijdscategorie begeleiden. De aanwezige sportleider/official van niveau 3 of hoger is verantwoordelijk voor de veiligheid en eventuele uitleg van de regels.

C. Kenmerken kwalificatie

Kwalificatiestructuur	KSS 2012
Kwalificatieniveau	1
Indicatie opleidingsduur	1 maand
Diploma	Als bewijs van kwalificatie ontvangt men een diploma, eis is KSA 1.1.
Deelkwalificaties	-

D. In- en doorstroom

Instroomeisen	Leeftijd minimaal 10 jaar.
Doorstroomrechten	De official 1 kan doorgroeien op basis van ervaring en opleiding naar official 2.

2. Overzicht van kerntaken en werkprocessen

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de kerntaken en werkprocessen kenmerkend voor een official 1.

Een kerntaak is een kenmerkende taak voor de official. Het betreft een substantieel deel van zijn werk naar omvang, tijdsbeslag, frequentie en/of belang.

Een werkproces is een afgebakend onderdeel van een kerntaak. Het werkproces kent een begin en een eind, heeft een resultaat en wordt herkend in de praktijk. De werkprocessen worden in handelingen beschreven, zodat duidelijk is wat de beroepsbeoefening inhoudt.

Official 1

Kerntaak	Werkproces
Kerntaak 1.1	1.1.1 Past spelregels toe
Leiden van wedstrijden	

3. Overzicht mbo-competenties voor official 1

In onderstaand schema staan de mbo-competenties aangekruist die een official 1 nodig heeft bij de uitvoering van de kerntaken. In hoofdstuk 4 volgt een toewijzing per werkproces.

Official 1

A	Beslissen en activiteiten initiëren	
B	Aansturen	
C	Begeleiden	
D	Aandacht en begrip tonen	
E	Samenwerken en overleggen	
F	Ethisch en integer handelen	X
G	Relaties opbouwen en netwerken	
H	Overtuigen en beïnvloeden	
I	Presenteren	
J	Formuleren en rapporteren	
K	Vakdeskundigheid toepassen	X
L	Materialen en middelen inzetten	
M	Analyseren	
N	Onderzoeken	
O	Creëren en innoveren	
P	Leren	X
Q	Plannen en organiseren	
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten	
S	Kwaliteit leveren	
T	Instructies en procedures opvolgen	X
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	
V	Met druk en tegenslag omgaan	
W	Gedrevenheid en ambitie tonen	
X	Ondernemend en commercieel handelen	
Y	Bedrijfsmatig handelen	

4. Beschrijving van de kerntaken

Dit hoofdstuk beschrijft de verschillende kerntaken en werkprocessen met de beheersingscriteria en competenties. Onderdeel van de uitwerking van de beheersingscriteria betreft de beschrijving van de benodigde vakkennis en vakvaardigheden.

A. Kerntaak 1.1 Leiden van wedstrijden

Official 1

Werkprocessen bij kerntaak 1.1	Beheersingscriteria	Competenties	Resultaat
1.1.1 Past spelregels toe	<ul style="list-style-type: none"> • observeert en interpreteert de verrichtingen van sporters; • neemt maatregelen bij overtredingen/onregelmatigheden; • gaat correct om met alle betrokkenen; • vertoont voorbeeldgedrag; • houdt zich op de hoogte van wijzigingen in regels en reglementen; • reflecteert op eigen handelen; • vraagt feedback en advies aan collega's. 	K K F F T P P	<ul style="list-style-type: none"> • Wedstrijd verloopt volgens de regels.
	Vakkennis en -vaardigheden		
	<ul style="list-style-type: none"> • regels en/of reglementen. 		

A.1 Competentie-matrix kerntaak 1.1: Leiden van wedstrijden

In onderstaand schema staan alle competenties die noodzakelijk zijn bij het uitvoeren van het werkproces dat behoort bij kerntaak 1.1.

Kerntaak 1.1		1.1.1
Leiden van wedstrijden		
A	Beslissen en activiteiten initiëren	
B	Aansturen	
C	Begeleiden	
D	Aandacht en begrip tonen	
E	Samenwerken en overleggen	
F	Ethisch en integer handelen	X
G	Relaties opbouwen en netwerken	
H	Overtuigen en beïnvloeden	
I	Presenteren	
J	Formuleren en rapporteren	
K	Vakdeskundigheid toepassen	X
L	Materialen en middelen inzetten	
M	Analyseren	
N	Onderzoeken	
O	Creëren en innoveren	
P	Leren	X
Q	Plannen en organiseren	
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten	
S	Kwaliteit leveren	
T	Instructies en procedures opvolgen	X
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	
V	Met druk en tegenslag omgaan	
W	Gedrevenheid en ambitie tonen	
X	Ondernemend en commercieel handelen	
Y	Bedrijfsmatig handelen	

Official 2

Kwalificatieprofiel

Inhoudsopgave

1	Algemene informatie over kwalificatie	9
A.	Functiebenaming	9
B.	Typering kwalificatie	9
C.	Kenmerken kwalificatie	10
D.	In- en doorstroom	10
2	Overzicht van kerntaken en werkprocessen	10
3	Overzicht mbo-competenties voor official 2	11
4	Beschrijving van de kerntaken	12
A.	Kerntaak 2.1 Leiden van wedstrijden	12
A.1	Competentie-matrix kerntaak 2.1 Leiden van wedstrijden	13
B.	Kerntaak 2.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	14
B.1	Competentie-matrix kerntaak 2.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	14

Colofon

In opdracht van

NOC*NSF

Ontwikkeld doorASK voor het Masterplan Arbitrage
met ondersteuning van SEC**Verantwoording****Gelegitimeerd door**

WOS, FNV Sport

Op: mei 2012

Te: Arnhem

Verantwoording**Vastgesteld door**

NOC*NSF

Op: mei 2012

Te: Arnhem

BrondocumentenKwalificatieprofiel official 2 (versie
januari 2008)

1. Algemene informatie over kwalificatie

In dit hoofdstuk wordt het beroep nader omschreven.

A. Functiebenaming

Scheidsrechter (club, jeugd), Jury, Official

B. Typering kwalificatie

Werkomgeving	<ul style="list-style-type: none"> De official 2 oefent zijn functie uit (fluit, jureert) bij wedstrijden op aanwijzing van de organiserende vereniging. Dit kan de vereniging zijn waar de official lid van is. De official 2 werkt onder begeleiding van minimaal een official 3 of bestuurlijk kader. Of hij deelt de verantwoordelijkheid met derden, bijvoorbeeld met een veiligheidscoördinator of met de coaches van de sporters. De official 2 draagt geen eindverantwoordelijkheid. De wedstrijden zijn van laag of beginnend niveau in de breedtesport. <p>Vorbereiding op wedstrijd</p> <ul style="list-style-type: none"> De official 2 zorgt dat hij op de hoogte is van het niveau van de wedstrijd en informeert bij medeverantwoordelijke(n) naar eventuele aandachtspunten. <p>Wedstrijd</p> <ul style="list-style-type: none"> De official 2 let op de veiligheid en het naleven van de hoofdregels. Hij observeert, meet, interpreteert en beoordeelt het handelen van de sporters. Als de veiligheid in gevaar komt, grijpt de official 2 in. De official 2 ziet erop toe dat de sporters de bedoeling en de toepassing van de regels begrijpen. Als dat niet zo is, dan legt de official 2 het uit. <p>Afhandeling</p> <ul style="list-style-type: none"> De official 2 bespreekt de wedstrijd na met de medeverantwoordelijken (collega-official(s), begeleiders/coaches, veiligheidscoördinator). Als er zich incidenten hebben voorgedaan tijdens de wedstrijd, dan rapporteert de official 2 die. <p>Assistent (facultatief)</p> <ul style="list-style-type: none"> De official 2 assisteert bij wedstrijden die worden geleid door een official 3.
Typende beroepshouding	<ul style="list-style-type: none"> De official 2 staat voor de opgave om de wedstrijd sportief, veilig en leerzaam te laten verlopen. Hij gaat ervan uit dat sporters in de jongste jeugdcategorieën geen bewuste overtredingen maken.
Rol en verantwoordelijkheden	<ul style="list-style-type: none"> De official 2 creëert randvoorwaarden voor een plezierige, veilige en leerzame wedstrijd. De official 2 werkt of onder begeleiding van een hoger gekwalificeerde official (minimaal niveau 3 of bestuurlijk kader) of hij deelt de verantwoordelijkheid met derden, bijvoorbeeld met een veiligheidscoördinator of met de coaches van de sporters. De official 2 leidt wedstrijden op laag en/of beginnend niveau in de breedtesport, eventueel samen met een collega-official. De official 2 is samen met de collega-official of de begeleiders/coaches verantwoordelijk voor een goed wedstrijdverloop. De official 2 is verantwoording verschuldigd aan de officialcommissie of -coördinator van de organiserende vereniging. De official 2 vervult de rol van assistent-official. Als assistent-official functioneert de official 2 onder de verantwoordelijkheid van de official 3 of wedstrijdorganisatie.

C. Kenmerken kwalificatie

Kwalificatiestructuur	KSA 2012
Kwalificatieniveau	2
Indicatie opleidingsduur	3 maanden
Diploma	Als bewijs van kwalificatie ontvangt men een diploma, eis is KSA 2.1
Deelkwalificaties	Assisteren bij wedstrijden (KSS 2.2)

D. In- en doorstroom

Instroomeisen	Leeftijd minimaal 14 jaar.
Doorstroomrechten	De official 2 kan doorgroeien op basis van ervaring en opleiding naar official 3.

2. Overzicht van kerntaken en werkprocessen

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de kerntaken en werkprocessen kenmerkend voor een official 2.

Een kerntaak is een kenmerkende taak voor de official. Het betreft een substantieel deel van zijn werk naar omvang, tijdsbeslag, frequentie en/of belang.

Een werkproces is een afgebakend onderdeel van een kerntaak. Het werkproces kent een begin en een eind, heeft een resultaat en wordt herkend in de praktijk. De werkprocessen worden in handelingen beschreven, zodat duidelijk is wat de beroepsbeoefening inhoudt.

Official 2

Kerntaak	Werkproces
Kerntaak 2.1 Leiden van wedstrijden	2.1.1 Bereidt zich voor op wedstrijden
	2.1.2 Past spelregels toe
	2.1.3 Begeleidt wedstrijden
	2.1.4 Gaat om met sporters en coaches
	2.1.5 Werkt samen met collega-officials
	2.1.6 Handelt formaliteiten af
Kerntaak 2.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	2.2.1 Assisteert bij wedstrijden

3. Overzicht mbo-competenties voor official 2

In onderstaand schema staan de mbo-competenties aangekruist die een official 2 nodig heeft bij de uitvoering van de kerntaken. In hoofdstuk 4 volgt een toewijzing per werkproces.

Official 2

A	Beslissen en activiteiten initiëren	X
B	Aansturen	
C	Begeleiden	X
D	Aandacht en begrip tonen	
E	Samenwerken en overleggen	X
F	Ethisch en integer handelen	X
G	Relaties opbouwen en netwerken	
H	Overtuigen en beïnvloeden	
I	Presenteren	
J	Formuleren en rapporteren	X
K	Vakdeskundigheid toepassen	X
L	Materialen en middelen inzetten	X
M	Analyseren	
N	Onderzoeken	
O	Creëren en innoveren	
P	Leren	X
Q	Plannen en organiseren	
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten	
S	Kwaliteit leveren	
T	Instructies en procedures opvolgen	X
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	
V	Met druk en tegenslag omgaan	
W	Gedrevenheid en ambitie tonen	
X	Ondernemend en commercieel handelen	
Y	Bedrijfsmatig handelen	

4. Beschrijving van de kerntaken

Dit hoofdstuk beschrijft de verschillende kerntaken en werkprocessen met de beheersingscriteria en competenties. Onderdeel van de uitwerking van de beheersingscriteria betreft de beschrijving van de benodigde vakkennis en vakvaardigheden.

A. Kerntaak 2.1 Leiden van wedstrijden

Official 2

Werkprocessen bij kerntaak 2.1	Beheersingscriteria	Competenties	Resultaat
2.1.1 Bereidt zich voor op wedstrijden	<ul style="list-style-type: none"> houdt zich op de hoogte van wijzigingen in regels en reglementen; overlegt met begeleiders van de teams; is op tijd aanwezig; zorgt voor officialtributen; controleert wedstrijdgeving en/of -materialen; draagt voorgeschreven schoeisel en kleding; gaat correct om met alle betrokkenen. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> regels en/of reglementen. 	T E T L L T F	<ul style="list-style-type: none"> een op de wedstrijd voorbereide official.
2.1.2 Past spelregels toe	<ul style="list-style-type: none"> start wedstrijd volgens de regels; onderbreekt de wedstrijd bij overtredingen/onregelmatigheden; past de regels en reglementen toe; verduidelijkt beslissing met signalen; straft bij, maakt melding van overtredingen/onregelmatigheden; kent scores toe en noteert gegevens. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> regels en/of reglementen. 	T K T K K, T, J en F K en J	<ul style="list-style-type: none"> Wedstrijd verloopt volgens de hoofdregels.
2.1.3 Begeleidt wedstrijden	<ul style="list-style-type: none"> kiest positie die waarneming mogelijk maakt; onderbreekt de wedstrijd als de veiligheid in het geding is; geeft aanwijzingen in verband met veiligheid; neemt sportbevorderende maatregelen; communiceert op voorgeschreven wijze (signalen, hulpmiddelen). <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> positionering; officialsignalen. 	K A en T T A E en K	<ul style="list-style-type: none"> Wedstrijdbegeleiding is gericht op een veilig en sportief verloop.
2.1.4 Gaat om met sporters en coaches	<ul style="list-style-type: none"> verplaatst zich in belevingswereld sporters; stimuleert respectvolle omgang; legt desgewenst op geschikt moment de beoordeling/beslissing uit; houdt korte nabespreking/motiveert uitslag, indien gevraagd; gaat correct om met alle betrokkenen; vertoont voorbeeldgedrag. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> omgaan met weerstanden. 	C F C C F F	<ul style="list-style-type: none"> Sporters en coaches beleven de sport.

2.1.5	• houdt zich aan afspraken met collega-official(s);	E	• goede samenwerking
Werkt samen met	• vraagt feedback en advies aan collega's.	P	tussen officials.
collega-officials			
2.1.6	• vermeldt de tijdelijke en definitieve strafopleggingen;	J en T	• Wedstrijd is correct
Handelt formaliteiten af	• plaatst handtekening onder volledig ingevuld	J en T	afgehandeld.
	formulier;	J en T	
	• controleert of formulier juist is ingevuld;	J en T	
	• levert zo nodig aanvullende verklaring bij	J en K	
	strafopleggingen;	J en K	
	• rapporteert wangedrag;	T	
	• levert formulier in bij aangewezen instantie;	P	
	• reflecteert op eigen handelen.		
	Vakkennis en -vaardigheden		
	• rapportage.		

A.1 Competentie-matrix kerntaak 2.1: Leiden van wedstrijden

In onderstaand schema staan alle competenties die noodzakelijk zijn bij het uitvoeren van de zes werkprocessen die behoren bij kerntaak 2.1.

Kerntaak 2.1		2.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.4	2.1.5	2.1.6
Leiden van wedstrijden							
A	Beslissen en activiteiten initiëren			X			
B	Aansturen						
C	Begeleiden				X		
D	Aandacht en begrip tonen						
E	Samenwerken en overleggen	X		X		X	
F	Ethisch en integer handelen	X	X		X		
G	Relaties opbouwen en netwerken						
H	Overtuigen en beïnvloeden						
I	Presenteren						
J	Formuleren en rapporteren		X				X
K	Vakdeskundigheid toepassen		X	X			X
L	Materialen en middelen inzetten	X					
M	Analyseren						
N	Onderzoeken						
O	Creëren en innoveren						
P	Leren					X	X
Q	Plannen en organiseren						
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten				X		
S	Kwaliteit leveren						
T	Instructies en procedures opvolgen	X	X	X	X		X
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen						
V	Met druk en tegenslag omgaan						
W	Gedrevenheid en ambitie tonen						
X	Ondernemend en commercieel handelen						
Y	Bedrijfsmatig handelen						

B. Kerntaak 2.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau

Official 2

Werkprocessen bij kerntaak 2.2	Beheersingscriteria	Competenties	Resultaat
2.2.1 Assisteert bij wedstrijden	<ul style="list-style-type: none"> • kiest positie conform voorschrift/afgestemd op collega-official(s); • attendeert conform de regels en reglementen collega-official(s); • gaat correct om met alle betrokkenen. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> • regels en/of reglementen. 	<p>K</p> <p>K en T</p> <p>F</p>	<ul style="list-style-type: none"> • correct functioneren als assistent.

B.1 Competentie-matrix kerntaak 2.2: Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau

In onderstaand schema staan alle competenties die noodzakelijk zijn bij het uitvoeren van het werkproces dat behoort bij kerntaak 2.2.

Kerntaak 2.2		2.2.1
Assisteren bij wedstrijden		
A	Beslissen en activiteiten initiëren	
B	Aansturen	
C	Begeleiden	
D	Aandacht en begrip tonen	
E	Samenwerken en overleggen	
F	Ethisch en integer handelen	X
G	Relaties opbouwen en netwerken	
H	Overtuigen en beïnvloeden	
I	Presenteren	
J	Formuleren en rapporteren	
K	Vakdeskundigheid toepassen	X
L	Materialen en middelen inzetten	
M	Analyseren	
N	Onderzoeken	
O	Creëren en innoveren	
P	Leren	
Q	Plannen en organiseren	
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten	
S	Kwaliteit leveren	
T	Instructies en procedures opvolgen	X
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	
V	Met druk en tegenslag omgaan	
W	Gedrevenheid en ambitie tonen	
X	Ondernemend en commercieel handelen	
Y	Bedrijfsmatig handelen	

Official 3

Kwalificatieprofiel

Inhoudsopgave

1	Algemene informatie over kwalificatie	16
A.	Functiebenaming	16
B.	Typering kwalificatie	16
C.	Kenmerken kwalificatie	17
D.	In- en doorstroom	17
2	Overzicht van kerntaken en werkprocessen	17
3	Overzicht mbo-competenties voor official 3	18
4	Beschrijving van de kerntaken	19
A.	Kerntaak 3.1 Leiden van wedstrijden	19
A.1	Competentie-matrix kerntaak 3.1 Leiden van wedstrijden	21
B.	Kerntaak 3.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	22
B.1	Competentie-matrix kerntaak 3.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	22
C.	Kerntaak 3.3 Begeleiden van officials (in opleiding)	23
C.1	Competentie-matrix kerntaak 3.3 Begeleiden van officials (in opleiding)	23

Colofon

In opdracht van

NOC*NSF

Ontwikkeld doorASK voor het Masterplan Arbitrage
met ondersteuning van SEC**Verantwoording****Gelegitimeerd door**

WOS, FNV Sport

Op: mei 2012

Te: Arnhem

Verantwoording**Vastgesteld door**

NOC*NSF

Op: mei 2012

Te: Arnhem

BrondocumentenKwalificatieprofiel official 3 (versie
januari 2008)

1. Algemene informatie over kwalificatie

In dit hoofdstuk wordt het beroep nader omschreven.

A. Functiebenaming

Scheidsrechter (club, jeugd), Jury, Official

B. Typering kwalificatie

Werkomgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Official 3 leidt/beoordeelt zelfstandig wedstrijden, al dan niet samen met collega-official(s). • Official 3 werkt op aanwijzing van de organiserende vereniging en/of op aanwijzing van (een geleding van) de bond.
	Vorbereiding op wedstrijd
	<ul style="list-style-type: none"> • De official 3 zorgt voor een optimale voorbereiding op de wedstrijd door er serieus naar toe te leven, op de hoogte te zijn van de deelnemende sporters en het type wedstrijd. Op de dag zelf is hij met benodigde kleding, schoeisel en attributen op tijd aanwezig. Tevens maakt de official 3 afspraken met de collega-official (indien van toepassing).
	Wedstrijd
	<ul style="list-style-type: none"> • De official 3 toetst de gebeurtenissen tijdens de wedstrijd aan de regels en reglementen en grijpt in als de regels worden overtreden.
	Afhandeling wedstrijd
	<ul style="list-style-type: none"> • De official 3 ziet toe op een correcte afhandeling van de formaliteiten. Dat betekent dat de official 3 een handtekening onder een volledig en correct ingevuld wedstrijdformulier plaatst. De official 3 rapporteert (mogelijke) strafzaken. Als er een begeleider of beoordelaar aanwezig is, bespreekt de official 3 de wedstrijd na met deze persoon.
	Assistent (facultatief)
	<ul style="list-style-type: none"> • De official 3 assisteert bij wedstrijden die onder leiding van een (soms) hoger gekwalificeerde official staan.
	Begeleiden officials (facultatief)
	<ul style="list-style-type: none"> • De official 3 begeleidt de officials 1 en/of 2 bij wedstrijden.
Typerende beroepshouding	<ul style="list-style-type: none"> • De official 3 staat voor de opgave om de regels tijdens de wedstrijd te handhaven.
Rol en verantwoordelijkheden	<ul style="list-style-type: none"> • De official 3 is verantwoordelijk voor de controle van de sportomgeving en -materialen. Official 3 werkt op aanwijzing van de organiserende vereniging en/of (een geleding van) de bond. • De official 3 is samen met de eventuele collega verantwoordelijk voor het reglementaire verloop van de wedstrijd en draagt bij aan de kwaliteit van de sportbeoefening. • De official 3 is verantwoordelijk voor het ondertekenen van het wedstrijdformulier. • De official 3 vervult de rol van assistent-official. De official die verantwoordelijk is voor de wedstrijd kan het advies van official 3 al dan niet overnemen. • De official 3 geeft feedback en tips aan de hand van de competenties (beheersingscriteria) die een official 1 en/of 2 moet bezitten.

C. Kenmerken kwalificatie

Kwalificatiestructuur	KSA 2012
Kwalificatieniveau	3
Indicatie opleidingsduur	6 maanden
Diploma	Als bewijs van kwalificatie ontvangt men een diploma, eis is KSA 3.1
Deelkwalificaties	Assisteren bij wedstrijden (KSS 3.2) Begeleiden van officials (KSS 3.3)

D. In- en doorstroom

Instroomeisen	Diploma niveau 2 officials of minimaal 16 jaar.
Doorstroomrechten	De official 3 kan doorgroeien op basis van ervaring en opleiding naar official 4.

2. Overzicht van kerntaken en werkprocessen

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de kerntaken en werkprocessen kenmerkend voor een official 3.

Een kerntaak is een kenmerkende taak voor de official. Het betreft een substantieel deel van zijn werk naar omvang, tijdsbeslag, frequentie en/of belang.

Een werkproces is een afgebakend onderdeel van een kerntaak. Het werkproces kent een begin en een eind, heeft een resultaat en wordt herkend in de praktijk. De werkprocessen worden in handelingen beschreven, zodat duidelijk is wat de beroepsbeoefening inhoudt.

Official 3

Kerntaak	Werkproces
Kerntaak 3.1 Leiden van wedstrijden	3.1.1 Bereidt zich voor op wedstrijden
	3.1.2 Past spelregels toe
	3.1.3 Begeleidt wedstrijden
	3.1.4 Gaat om met sporters en coaches
	3.1.5 Werkt samen met collega-officials
	3.1.6 Handelt formaliteiten af
Kerntaak 3.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	3.2.1 Assisteert bij wedstrijden
Kerntaak 3.3 Begeleiden van officials (in opleiding)	3.3.1 Begeleidt officials (in opleiding)

3. Overzicht mbo-competenties voor official 3

In onderstaand schema staan de mbo-competenties aangekruist die een official 3 nodig heeft bij de uitvoering van de kerntaken. In hoofdstuk 4 volgt een toewijzing per werkproces.

Official 3

A	Beslissen en activiteiten initiëren	X
B	Aansturen	
C	Begeleiden	X
D	Aandacht en begrip tonen	
E	Samenwerken en overleggen	X
F	Ethisch en integer handelen	X
G	Relaties opbouwen en netwerken	X
H	Overtuigen en beïnvloeden	X
I	Presenteren	X
J	Formuleren en rapporteren	X
K	Vakdeskundigheid toepassen	X
L	Materialen en middelen inzetten	X
M	Analyseren	X
N	Onderzoeken	
O	Creëren en innoveren	
P	Leren	X
Q	Plannen en organiseren	
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten	
S	Kwaliteit leveren	X
T	Instructies en procedures opvolgen	X
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	
V	Met druk en tegenslag omgaan	
W	Gedrevenheid en ambitie tonen	
X	Ondernemend en commercieel handelen	
Y	Bedrijfsmatig handelen	

4. Beschrijving van de kerntaken

Dit hoofdstuk beschrijft de verschillende kerntaken en werkprocessen met de beheersingscriteria en competenties. Onderdeel van de uitwerking van de beheersingscriteria betreft de beschrijving van de benodigde vakkennis en vakvaardigheden.

A. Kerntaak 3.1 Leiden van wedstrijden

Official 3

Werkprocessen bij kerntaak 3.1	Beheersingscriteria	Competenties	Resultaat
3.1.1 Bereidt zich voor op wedstrijden	<ul style="list-style-type: none"> houdt zich op de hoogte van wijzigingen in regels en reglementen; houdt zich op de hoogte van ontwikkelingen; zorgt voor toereikende lichamelijke gesteldheid (conditie, zicht); oriënteert zich op de wedstrijd; is ruim voor aanvang van de wedstrijd aanwezig; zorgt voor eigen officialattributen; draagt voorgeschreven schoeisel en kleding; controleert sportomgeving, -materialen en overige relevante zaken; controleert uitrusting sporters (mens en dier); introduceert zichzelf bij de wedstrijdorganisatie; neemt maatregelen voor de start van de wedstrijd; gaat correct om met alle betrokkenen. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> regels en/of reglementen. 	T K S M T L T L K en T I T F	<ul style="list-style-type: none"> serieuze voorbereiding.
3.1.2 Past spelregels toe	<ul style="list-style-type: none"> start wedstrijd volgens de regels; past regels en reglementen toe, zo nodig met voordeelregel; verduidelijkt beslissing met signalen; straft bij overtredingen en wangedrag; kent scores toe en noteert gegevens; handelt/neemt maatregelen volgens de regels en reglementen. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> regels en/of reglementen. 	T T K F, K en T K en J T en A	<ul style="list-style-type: none"> Wedstrijd verloopt volgens spelbedoeling.
3.1.3 Begeleidt wedstrijden	<ul style="list-style-type: none"> kiest positie die waarneming optimaal mogelijk maakt; handelt als veiligheid/welzijn (mens en dier) in het geding komt; neemt maatregelen in geval van blessures/ongevallen (bij mens en dier); houdt controle over de wedstrijd; grijpt op het juiste moment in; communiceert door middel van signalen. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> positionering; officialsignalen. 	K K T en A C en K H E en K	<ul style="list-style-type: none"> Begeleiding ondersteunt het verloop van de wedstrijd.

3.1.4	<ul style="list-style-type: none"> • houdt gepaste afstand; 	F	• efficiënte communicatie.
Gaat om met sporters en coaches	<ul style="list-style-type: none"> • legt desgewenst en op geschikt moment de beoordeling/beslissing uit; 	C	
	<ul style="list-style-type: none"> • communiceert (non-)verbaal op passende wijze; 	C	
	<ul style="list-style-type: none"> • onthoudt zich van adviezen aan sporters; 	C	
	<ul style="list-style-type: none"> • gaat correct om met alle betrokkenen; 	F	
	<ul style="list-style-type: none"> • vertoont voorbeeldgedrag. 	F	
	Vakkennis en -vaardigheden		
	<ul style="list-style-type: none"> • omgaan met weerstanden. 		
3.1.5	<ul style="list-style-type: none"> • houdt zich aan gemaakte afspraken met collega-official; 	E	• Samenwerking draagt bij aan reglementair verloop van de wedstrijd.
Werkt samen met collega-officials	<ul style="list-style-type: none"> • valt collega-official(s) nooit af; 	E en F	
	<ul style="list-style-type: none"> • overlegt op effectieve wijze met collega-official(s); 	E	
	<ul style="list-style-type: none"> • ondersteunt collega indien en waar nodig; 	E	
	<ul style="list-style-type: none"> • evalueert samen met collega's; 	S	
	<ul style="list-style-type: none"> • vraagt feedback en advies aan collega's. 	P	
3.1.6	<ul style="list-style-type: none"> • controleert of formulier juist is ingevuld; 	T en J	• Wedstrijd is correct afgehandeld.
Handelt formaliteiten af	<ul style="list-style-type: none"> • vermeldt de tijdelijke en definitieve verwijderingen; 	T en J	
	<ul style="list-style-type: none"> • plaatst handtekening onder volledig ingevuld formulier; 	T en J	
	<ul style="list-style-type: none"> • levert zo nodig een aanvullende verklaring; 	J en K	
	<ul style="list-style-type: none"> • rapporteert wangedrag; 	J en K	
	<ul style="list-style-type: none"> • onderhoudt contact met de aanstellende instantie; 	G	
	<ul style="list-style-type: none"> • reflecteert op eigen handelen. 	F	
	Vakkennis en -vaardigheden		
	<ul style="list-style-type: none"> • rapportage. 		

A.1 Competentie-matrix kerntaak 3.1: Leiden van wedstrijden

In onderstaand schema staan alle competenties die noodzakelijk zijn bij het uitvoeren van de zes werkprocessen die behoren bij kerntaak 3.1.

Kerntaak 3.1		3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.1.5	3.1.6
Leiden van wedstrijden							
A	Beslissen en activiteiten initiëren	X	X	X			
B	Aansturen						
C	Begeleiden			X	X		
D	Aandacht en begrip tonen						
E	Samenwerken en overleggen			X		X	
F	Ethisch en integer handelen	X	X		X	X	X
G	Relaties opbouwen en netwerken						X
H	Overtuigen en beïnvloeden			X			
I	Presenteren	X					
J	Formuleren en rapporteren		X				X
K	Vakdeskundigheid toepassen	X	X	X			X
L	Materialen en middelen inzetten	X					
M	Analyseren	X					
N	Onderzoeken						
O	Creëren en innoveren						
P	Leren				X		
Q	Plannen en organiseren						
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten						
S	Kwaliteit leveren						
T	Instructies en procedures opvolgen	X	X	X		X	
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen						
V	Met druk en tegenslag omgaan						
W	Gedrevenheid en ambitie tonen						
X	Ondernemend en commercieel handelen						
Y	Bedrijfsmatig handelen						

B. Kerntaak 3.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau

Official 3

Werkprocessen bij kerntaak 3.2	Beheersingscriteria	Competenties	Resultaat
3.2.1 Assisteert bij wedstrijden	<ul style="list-style-type: none"> • kiest positie conform voorschrift/ afgestemd op collega-official(s); • attendeert conform de regels en reglementen collega-official(s); • gaat correct om met alle betrokkenen. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> • regels en/of reglementen. 	<p>K</p> <p>K en T</p> <p>F</p>	<ul style="list-style-type: none"> • correct functioneren als assistent.

B.1 Competentie-matrix kerntaak 3.2: Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau

In onderstaand schema staan alle competenties die noodzakelijk zijn bij het uitvoeren van het werkproces dat behoort bij kerntaak 3.2.

Kerntaak 3.2		3.2.1
Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau		
A	Beslissen en activiteiten initiëren	
B	Aansturen	
C	Begeleiden	
D	Aandacht en begrip tonen	
E	Samenwerken en overleggen	
F	Ethisch en integer handelen	X
G	Relaties opbouwen en netwerken	
H	Overtuigen en beïnvloeden	
I	Presenteren	
J	Formuleren en rapporteren	
K	Vakdeskundigheid toepassen	X
L	Materialen en middelen inzetten	
M	Analyseren	
N	Onderzoeken	
O	Creëren en innoveren	
P	Leren	
Q	Plannen en organiseren	
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten	
S	Kwaliteit leveren	
T	Instructies en procedures opvolgen	X
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	
V	Met druk en tegenslag omgaan	
W	Gedrevenheid en ambitie tonen	
X	Ondernemend en commercieel handelen	
Y	Bedrijfsmatig handelen	

C. Kerntaak 3.3 Begeleiden van officials (in opleiding)

Official 3

Werkprocessen bij kerntaak 3.3	Beheersingscriteria	Competenties	Resultaat
3.3.1 Begeleidt officials (in opleiding)	<ul style="list-style-type: none"> • kiest geschikte waarnemingspositie; • registreert de observatie van de hele wedstrijd aan de hand van criteria; • evalueert samen met official de wedstrijd en het handelen van de official; • verifieert waarneming door het stellen van vragen; • stimuleert zelfreflectie van de official door het stellen van vragen; • geeft feedback op grond van waargenomen gedrag; • geeft adviezen ter verbetering; • schrijft reactie in portfolio van de official. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> • regels en/of reglementen. 	K J C C C C en S C en K C, J en S	<ul style="list-style-type: none"> • praktijkbegeleiding op maat.

C.1 Competentie-matrix kerntaak 3.3: Begeleiden van officials (in opleiding)

In onderstaand schema staan alle competenties die noodzakelijk zijn bij het uitvoeren van het werkproces dat behoort bij kerntaak 3.3.

Kerntaak 3.3		3.3.1
Begeleiden van officials (in opleiding)		
A	Beslissen en activiteiten initiëren	
B	Aansturen	
C	Begeleiden	X
D	Aandacht en begrip tonen	
E	Samenwerken en overleggen	
F	Ethisch en integer handelen	
G	Relaties opbouwen en netwerken	
H	Overtuigen en beïnvloeden	
I	Presenteren	
J	Formuleren en rapporteren	X
K	Vakdeskundigheid toepassen	X
L	Materialen en middelen inzetten	
M	Analyseren	
N	Onderzoeken	
O	Creëren en innoveren	
P	Leren	
Q	Plannen en organiseren	
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten	
S	Kwaliteit leveren	X
T	Instructies en procedures opvolgen	
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	
V	Met druk en tegenslag omgaan	
W	Gedrevenheid en ambitie tonen	
X	Ondernemend en commercieel handelen	
Y	Bedrijfsmatig handelen	

Official 4

Kwalificatieprofiel

Inhoudsopgave

1	Algemene informatie over kwalificatie	25
A.	Functiebenaming	25
B.	Typering kwalificatie	25
C.	Kenmerken kwalificatie	26
D.	In- en doorstroom	26
2	Overzicht van kerntaken en werkprocessen	27
3	Overzicht mbo-competenties voor official 4	28
4	Beschrijving van de kerntaken	29
A.	Kerntaak 4.1 Leiden van wedstrijden	29
A.1	Competentie-matrix kerntaak 4.1 Leiden van wedstrijden	31
B.	Kerntaak 4.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	32
B.1	Competentie-matrix kerntaak 4.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	32
C.	Kerntaak 4.3 Begeleiden van officials (in opleiding)	33
C.1	Competentie-matrix kerntaak 4.3 Begeleiden van officials (in opleiding)	33

Colofon

In opdracht van

NOC*NSF

Ontwikkeld doorASK voor het Masterplan Arbitrage
met ondersteuning van SEC**Verantwoording****Gelegitimeerd door**

WOS, FNV Sport

Op: mei 2012

Te: Arnhem

Verantwoording**Vastgesteld door**

NOC*NSF

Op: mei 2012

Te: Arnhem

BrondocumentenKwalificatieprofiel official 4 (versie
januari 2008)

1. Algemene informatie over kwalificatie

In dit hoofdstuk wordt het beroep nader omschreven.

A. Functiebenaming

Scheidsrechter, Jury, Wedstrijdleader, Official

B. Typering kwalificatie

Werkomgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Official 4 leidt competitiewedstrijden vanaf een bepaald niveau tot en met de landelijke competitie. Official 4 werkt op aanwijzing van (een geleding van) de bond.
	Vorbereiding op wedstrijd
	<ul style="list-style-type: none"> • De official 4 bereidt zich ruim van tevoren voor op de wedstrijd, onder andere door na te gaan welke belangen er voor de sporters op het spel staan. Neemt vooraf contact op met de eventuele collega, is ruim voor de wedstrijd aanwezig, maakt afspraken met eventuele collega, inspecteert tijdig de sportomgeving, -materialen en -uitrusting. Ook gaat hij de andere vereisten aan sporters (mens en dier) na en neemt zo nodig maatregelen (bijvoorbeeld opdracht tot herstelwerkzaamheden). Doet een passende warming-up.
	Wedstrijd
	<ul style="list-style-type: none"> • De official 4 neemt waar, interpreteert en beoordeelt handelingen van sporters in het licht van de regels en reglementen (ook preventief). De official 4 managet als het ware de wedstrijd, oefent door proactief ingrijpen controle uit en communiceert beslissingen op zodanige wijze dat er respect uit spreekt en dat ze op natuurlijke wijze worden geaccepteerd. De official 4 controleert de uitvoering van de straf tijdens de wedstrijd. Dit alles gebeurt in samenwerking met de eventuele collega-officials.
	Afhandeling wedstrijd
	<ul style="list-style-type: none"> • De official 4 bedankt de eventuele collega-official(s), vult het wedstrijdformulier in of controleert de ingevulde gegevens aan de hand van de eigen notities en ondertekent het. Hij rapporteert in geval van wangedrag en ondersteunt de verdediging van strafzaken (schriftelijk, ter zitting of telefonisch). Hij reflecteert op het eigen optreden en vraagt feedback aan de eventuele collega-official(s). Als er een begeleider of beoordelaar aanwezig is, bespreekt de official 4 de wedstrijd na. De official 4 trekt conclusies (maakt actieplan) voor volgende wedstrijden op basis van de zelfreflectie, ontvangen feedback en beoordeling.
	Assistent (facultatief)
	<ul style="list-style-type: none"> • De official 4 assisteert bij wedstrijden op nationaal en internationaal niveau.
	Begeleiden officials (facultatief)
	<ul style="list-style-type: none"> • De official 4 begeleidt officials 3 en lager die al dan niet in opleiding zijn.
Typende beroepshouding	<ul style="list-style-type: none"> • De official 4 staat voor de opgave om de wedstrijd volgens de regels en de essentie van de sport te laten verlopen.

Rol en verantwoordelijkheden	<ul style="list-style-type: none"> • De official 4 is samen met de eventuele collega-official(s) verantwoordelijk voor de controle van alle reglementaire zaken voorafgaand aan wedstrijd. De sporters bereiden zich terdege voor op de wedstrijd en dat verlangt men ook van de official. • De official 4 is samen met de eventuele collega-official(s) verantwoordelijk voor het reglementaire verloop van de wedstrijd. De official 4 heeft een positieve invloed op de kwaliteit van de sport. • De official 4 is samen met de eventuele collega-official(s) verantwoordelijk voor de formele afhandeling van de wedstrijd. Ook is de official 4 verantwoordelijk voor het onderhouden van contact met collega's, commissies en de officialbegeleider, en voor de eigen ontwikkeling als official. • De official 4 vervult de rol van assistent-official. De hoofdofficial is verantwoordelijk voor de wedstrijd en kan het advies van official 4 wel of niet overnemen. • De official 4 geeft feedback en tips aan de hand van de competenties (beheersingscriteria) die een official 3 en lager moet bezitten.
-------------------------------------	---

C. Kenmerken kwalificatie

Kwalificatiestructuur	KSA 2012
Kwalificatieniveau	4
Indicatie opleidingsduur	12 maanden
Diploma	Als bewijs van kwalificatie ontvangt men een diploma, eis is KSA 4.1
Deelkwalificaties	Assisteren bij wedstrijden (KSS 4.2) Begeleiden van officials (KSS 4.3)

D. In- en doorstroom

Instroomeisen	Diploma official 3.
Doorstroomrechten	De official 4 kan doorgroeien op basis van ervaring en opleiding naar official 5.

2. Overzicht van kerntaken en werkprocessen

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de kerntaken en werkprocessen kenmerkend voor een official 4.

Een kerntaak is een kenmerkende taak voor de official. Het betreft een substantieel deel van zijn werk naar omvang, tijdsbeslag, frequentie en/of belang.

Een werkproces is een afgebakend onderdeel van een kerntaak. Het werkproces kent een begin en een eind, heeft een resultaat en wordt herkend in de praktijk. De werkprocessen worden in handelingen beschreven, zodat duidelijk is wat de beroepsbeoefening inhoudt.

Official 4

Kerntaak 4.1	4.1.1 Bereidt zich voor op wedstrijden
Leiden van wedstrijden	4.1.2 Past spelregels toe
	4.1.3 Begeleidt wedstrijden
	4.1.4 Gaat om met sporters en coaches
	4.1.5 Werkt samen met collega-officials
	4.1.6 Handelt formaliteiten af
	4.1.7 Gaat om met externen
Kerntaak 4.2	4.2.1 Assisteert bij wedstrijden
Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	
Kerntaak 4.3	4.3.1 Begeleidt officials (in opleiding)
Begeleiden van officials (in opleiding)	

3. Overzicht mbo-competenties voor official 4

In onderstaand schema staan de mbo-competenties aangekruist die een official 4 nodig heeft bij de uitvoering van de kerntaken. In hoofdstuk 4 volgt een toewijzing per werkproces.

Official 4

A	Beslissen en activiteiten initiëren	X
B	Aansturen	
C	Begeleiden	X
D	Aandacht en begrip tonen	
E	Samenwerken en overleggen	X
F	Ethisch en integer handelen	X
G	Relaties opbouwen en netwerken	X
H	Overtuigen en beïnvloeden	X
I	Presenteren	X
J	Formuleren en rapporteren	X
K	Vakdeskundigheid toepassen	X
L	Materialen en middelen inzetten	X
M	Analyseren	X
N	Onderzoeken	
O	Creëren en innoveren	
P	Leren	X
Q	Plannen en organiseren	
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten	
S	Kwaliteit leveren	X
T	Instructies en procedures opvolgen	X
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	
V	Met druk en tegenslag omgaan	
W	Gedrevenheid en ambitie tonen	
X	Ondernemend en commercieel handelen	
Y	Bedrijfsmatig handelen	

4. Beschrijving van de kerntaken

Dit hoofdstuk beschrijft de verschillende kerntaken en werkprocessen met de beheersingscriteria en competenties. Onderdeel van de uitwerking van de beheersingscriteria betreft de beschrijving van de benodigde vakkennis en vakvaardigheden.

A. Kerntaak 4.1 Leiden van wedstrijden

Official 4

Werkprocessen bij kerntaak 4.1	Beheersingscriteria	Competenties	Resultaat
4.1.1 Bereidt zich voor op wedstrijden	<ul style="list-style-type: none"> houdt zich op de hoogte van wijzigingen in regels en reglementen; houdt zich op de hoogte van ontwikkelingen; voldoet aan de norm beschikbaarheid; zorgt voor toereikende lichamelijke gesteldheid (conditie, zicht); volgt briefings/technische meetings (nationaal); formuleert persoonlijke aandachtspunten; oriënteert zich op eventuele belangen die op het spel staan; is ruim voor aanvang van de wedstrijd aanwezig; doet passende warming-up voor de wedstrijd; zorgt dat eigen kleding, schoeisel en materialen in orde zijn; controleert relevante zaken; controleert reglementaire vereisten sporters (mens en dier); laat zo nodig zaken die niet in orde zijn, corrigeren voor aanvang; introduceert zichzelf bij de wedstrijdorganisatie; neemt maatregelen voor de start van de wedstrijd; begint op tijd met de wedstrijd; gaat correct om met alle betrokkenen. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> regels en/of reglementen. 	T K T K en S K P M T K en S L L K en T U I T T F	<ul style="list-style-type: none"> gedegen voorbereiding.
4.1.2 Past spelregels toe	<ul style="list-style-type: none"> start wedstrijd volgens de regels; toetst aan de hand van de regels en reglementen; past regels en reglementen toe in complexe situaties; hanteert de voordeelregel; herkent opzet, uitlokking en wreedheid; hanteert op eenduidige wijze officialsignalen; straft volgens de regels en reglementen (overtredingen, wangedrag). <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> regels en/of reglementen. 	T K en T K en T K K K K, T en F	<ul style="list-style-type: none"> Wedstrijd verloopt volgens spelbedoeling.

4.1.3 Begeleidt wedstrijden	<ul style="list-style-type: none"> • anticipeert en kiest positie gericht op optimale waarneming; • anticipeert op onveilige situaties (mens en dier); • neemt maatregelen in geval van blessures/ongevallen (bij mens en dier); • houdt controle over de wedstrijd en omstandigheden; • neemt waar, interpreteert en beslist in snel wisselende situaties; • zorgt voor balans tussen voordeel/voortgang en ingrijpen; • grijpt op het juiste moment in; • handelt identiek in gelijksoortige situaties; • blijft geconcentreerd gedurende de hele wedstrijd; • herstelt eerdere beslissingen indien nodig. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> • positionering; • officialsignalen. 	K M A en T C en K U, M en A C H S K en S A	<ul style="list-style-type: none"> • Begeleiding is gericht op realisatie van de sportbedoeling.
4.1.4 Gaaf om met sporters en coaches	<ul style="list-style-type: none"> • blijft kalm als sporters of coaches emotioneel reageren; • communiceert (non-)verbaal op passende wijze met sporters; • laat zich niet verleiden tot emotionele uitspraken; • staat na wedstrijd open voor dialoog met (sporters en) coaches; • dwingt acceptatie af; • geeft fouten toe; • gaat correct om met alle betrokkenen; • vertoont voorbeeldgedrag. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> • omgaan met weerstanden. 	V en C C V E H F F F	<ul style="list-style-type: none"> • efficiënte communicatie.
4.1.5 Werkt samen met collega-officials	<ul style="list-style-type: none"> • maakt afspraken met collega-official(s); • werkt samen met collega-official(s); • valt collega-official(s) nooit af; • overlegt op effectieve wijze met collega-official(s); • ondersteunt collega-official(s) indien en waar nodig; • gedraagt zich collegiaal; • evalueert met collega-official(s); • vraagt feedback en advies aan collega's. 	E E F E E F en E K en S P	<ul style="list-style-type: none"> • effectieve samenwerking.
4.1.6 Handelt formaliteiten af	<ul style="list-style-type: none"> • controleert of formulier juist is ingevuld; • vermeldt de tijdelijke en definitieve verwijderingen; • vult wedstrijdformulier in en ondertekent dit; • levert aanvullende verklaring in geval van verwijdering sporter(s); • rapporteert wangedrag; • onderhoudt contact met de aanstellende instantie; • reflecteert op eigen handelen. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> • rapportage. 	J en T J en T J en T J en K J en K G P	<ul style="list-style-type: none"> • correcte afhandeling van de wedstrijd.
4.1.7 Gaaf om met externen	<ul style="list-style-type: none"> • onderhoudt contact met officialcommissie van de bond; • staat media te woord na afloop van wedstrijd. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> • communicatieve vaardigheden. 	G I	

A.1 Competentie-matrix kerntaak 4.1: Leiden van wedstrijden

In onderstaand schema staan alle competenties die noodzakelijk zijn bij het uitvoeren van de zeven werkprocessen die behoren bij kerntaak 4.1.

Kerntaak 4.1		4.1.1	4.1.2	4.1.3	4.1.4	4.1.5	4.1.6	4.1.7
Leiden van wedstrijden								
A	Beslissen en activiteiten initiëren			X				
B	Aansturen							
C	Begeleiden			X	X			
D	Aandacht en begrip tonen							
E	Samenwerken en overleggen				X	X		
F	Ethisch en integer handelen	X	X		X	X		
G	Relaties opbouwen en netwerken						X	X
H	Overtuigen en beïnvloeden			X	X			
I	Presenteren	X						X
J	Formuleren en rapporteren						X	
K	Vakdeskundigheid toepassen	X	X	X		X	X	
L	Materialen en middelen inzetten	X						
M	Analyseren	X		X				
N	Onderzoeken							
O	Creëren en innoveren							
P	Leren	X				X	X	
Q	Plannen en organiseren							
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten							
S	Kwaliteit leveren	X		X		X		
T	Instructies en procedures opvolgen	X	X	X			X	
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	X		X				
V	Met druk en tegenslag omgaan				X			
W	Gedrevenheid en ambitie tonen							
X	Ondernemend en commercieel handelen							
Y	Bedrijfsmatig handelen							

B. Kerntaak 4.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau

Official 4

Werkprocessen bij kerntaak 4.2	Beheersingscriteria	Competenties	Resultaat
4.2.1 Assisteert bij wedstrijden	<ul style="list-style-type: none"> • kiest positie conform voorschrift/ afgestemd op collega-official(s); • attendeert conform de regels en reglementen collega-official(s); • gaat correct om met alle betrokkenen. 	K K en T F	• correct functioneren als assistent.
	Vakkennis en -vaardigheden		
	• regels en/of reglementen.		

B.1 Competentie-matrix kerntaak 4.2: Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau

In onderstaand schema staan alle competenties die noodzakelijk zijn bij het uitvoeren van het werkproces dat behoort bij kerntaak 4.2.

Kerntaak 4.2		4.2.1
Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau		
A	Beslissen en activiteiten initiëren	
B	Aansturen	
C	Begeleiden	
D	Aandacht en begrip tonen	
E	Samenwerken en overleggen	
F	Ethisch en integer handelen	X
G	Relaties opbouwen en netwerken	
H	Overtuigen en beïnvloeden	
I	Presenteren	
J	Formuleren en rapporteren	
K	Vakdeskundigheid toepassen	X
L	Materialen en middelen inzetten	
M	Analyseren	
N	Onderzoeken	
O	Creëren en innoveren	
P	Leren	
Q	Plannen en organiseren	
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten	
S	Kwaliteit leveren	
T	Instructies en procedures opvolgen	X
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	
V	Met druk en tegenslag omgaan	
W	Gedrevenheid en ambitie tonen	
X	Ondernemend en commercieel handelen	
Y	Bedrijfsmatig handelen	

C. Kerntaak 4.3 Begeleiden van officials (in opleiding)

Official 4

Werkprocessen bij kerntaak 4.3	Beheersingscriteria	Competenties	Resultaat
4.3.1 Begeleidt officials (in opleiding)	<ul style="list-style-type: none"> • kiest geschikte waarnemingspositie; • registreert de observatie van de hele wedstrijd aan de hand van criteria; • evalueert samen met official (in opleiding); • verifieert waarneming door het stellen van vragen; • stimuleert zelfreflectie van de official door het stellen van vragen; • geeft feedback op grond van waargenomen gedrag; • geeft adviezen ter verbetering; • schrijft reactie in portfolio van de official. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> • begeleidingsvaardigheden (luisteren, stellen van vragen, geven van feedback); • observeren. 	K M C en S C C C C en K C, J en S	<ul style="list-style-type: none"> • praktijkbegeleiding op maat.

C.1 Competentie-matrix kerntaak 4.3: Begeleiden van officials (in opleiding)

In onderstaand schema staan alle competenties die noodzakelijk zijn bij het uitvoeren van het werkproces dat behoort bij kerntaak 4.3.

Kerntaak 4.3		4.3.1
Begeleiden van officials (in opleiding)		
A	Beslissen en activiteiten initiëren	
B	Aansturen	
C	Begeleiden	X
D	Aandacht en begrip tonen	
E	Samenwerken en overleggen	
F	Ethisch en integer handelen	
G	Relaties opbouwen en netwerken	
H	Overtuigen en beïnvloeden	
I	Presenteren	
J	Formuleren en rapporteren	X
K	Vakdeskundigheid toepassen	X
L	Materialen en middelen inzetten	
M	Analyseren	X
N	Onderzoeken	
O	Creëren en innoveren	
P	Leren	
Q	Plannen en organiseren	
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten	
S	Kwaliteit leveren	X
T	Instructies en procedures opvolgen	
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	
V	Met druk en tegenslag omgaan	
W	Gedrevenheid en ambitie tonen	
X	Ondernemend en commercieel handelen	
Y	Bedrijfsmatig handelen	

Official 5

Kwalificatieprofiel

Inhoudsopgave

1	Algemene informatie over kwalificatie	35
A.	Functiebenaming	35
B.	Typering kwalificatie	35
C.	Kenmerken kwalificatie	36
D.	In- en doorstroom	36
2	Overzicht van kerntaken en werkprocessen	37
3	Overzicht mbo-competenties voor official 5	38
4	Beschrijving van de kerntaken	39
A.	Kerntaak 5.1 Leiden van wedstrijden	39
A.1	Competentie-matrix kerntaak 5.1 Leiden van wedstrijden	41
B.	Kerntaak 5.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	42
B.1	Competentie-matrix kerntaak 5.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	42
C.	Kerntaak 5.3 Begeleiden van officials (in opleiding)	43
C.1	Competentie-matrix kerntaak 5.3 Begeleiden van officials (in opleiding)	43

Colofon

In opdracht van

NOC*NSF

Ontwikkeld doorASK voor het Masterplan Arbitrage
met ondersteuning van SEC**Verantwoording****Gelegitimeerd door**

WOS, FNV Sport

Op: mei 2012

Te: Arnhem

Verantwoording**Vastgesteld door**

NOC*NSF

Op: mei 2012

Te: Arnhem

BrondocumentenKwalificatieprofiel official 5 (versie
januari 2008)

1. Algemene informatie over kwalificatie

In dit hoofdstuk wordt het beroep nader omschreven.

A. Functiebenaming

Scheidsrechter, Jury, Wedstrijdleader, Official

B. Typering kwalificatie

Werkomgeving	<ul style="list-style-type: none"> Official 5 oefent zijn functie uit bij internationale wedstrijden in opdracht van wereldbond en/of Europese bond.
	Vorbereiding op wedstrijd
	<ul style="list-style-type: none"> De official 5 ontvangt een uitnodiging voor een internationale wedstrijd/toernooi, via de bond of rechtstreeks van de internationale organisaties. Bij aankomst meldt de official 5 zich bij de wedstrijdorganisatie. De official 5 neemt deel aan de formele activiteiten en informeert of er speciale kleding moet worden gedragen. De official 5 bereidt zich voor op de wedstrijd en neemt ruim de tijd om goede afspraken met de collega-official(s) te maken. Hij controleert de wedstrijdgeving en -materialen en zorgt op de hoogte te zijn van relevante zaken, zoals afspraken met collega-officials (bijvoorbeeld het wedstrijdsecretariaat).
	Wedstrijd
	<ul style="list-style-type: none"> De official 5 neemt waar, interpreteert en beoordeelt handelingen van sporters in het licht van de internationale regels en reglementen (ook preventief). De official stelt overtredingen vast, neemt beslissingen en maakt deze kenbaar aan de sporters. Controleert de uitvoering van de straf. Dit alles gebeurt in samenwerking met de eventuele collega-officials.
	Afhandeling wedstrijd
	<ul style="list-style-type: none"> De official 5 controleert de ingevulde gegevens op het wedstrijdformulier aan de hand van de eigen notities. Hij ondertekent het wedstrijdformulier. Hij rapporteert in geval van wangedrag en verdedigt strafzaken. Hij reflecteert op het eigen optreden en vraagt eventueel feedback en advies aan de collega-official. De official 5 trekt conclusies voor volgende wedstrijden op basis van de zelfreflectie, de ontvangen feedback en het evaluatiegesprek.
	Assistent (facultatief)
	<ul style="list-style-type: none"> De official 5 assisteert bij internationale wedstrijden.
	Begeleiden officials (facultatief)
	<ul style="list-style-type: none"> De official 5 begeleidt de officials 4 en lager.
Typerende beroepshouding	<ul style="list-style-type: none"> De official 5 staat voor de opgave om de wedstrijd volgens de regels en de essentie van de sport te laten verlopen.

Rol en verantwoordelijkheden	<ul style="list-style-type: none"> • De official 5 is verantwoordelijk voor afspraken met collega en alle andere betrokkenen en voor de controle van de sporters (mens en dier), sportomgeving en -materialen. • De official 5 heeft oog voor de balans tussen ingrijpen en voordeel/voortgang geven. De official 5 managet als het ware de wedstrijd, oefent er controle op uit door proactief in te grijpen en communiceert de beslissingen op zodanige wijze dat er respect uit spreekt en dat ze op natuurlijke wijze worden geaccepteerd. De official 5 is samen met de collega-official verantwoordelijk voor het verloop van de wedstrijd. • De official 5 is samen met de collega-official verantwoordelijk voor de ondertekening van het wedstrijdformulier. Ook is de official 5 verantwoordelijk voor het onderhouden van contact met de (internationale) sportbond en voor de eigen ontwikkeling als official. • De official 5 vervult de rol van assistent-official. De hoofdofficial is verantwoordelijk voor de wedstrijd en kan het advies van official 5 wel of niet overnemen. • De official 5 geeft feedback en tips aan de hand van de competenties (beheersingscriteria) die een official 4 en lager moet bezitten.
-------------------------------------	---

C. Kenmerken kwalificatie

Kwalificatiestructuur	KSA 2012
Kwalificatieniveau	5
Indicatie opleidingsduur	18 maanden
Diploma	Als bewijs van kwalificatie ontvangt men een diploma, eis is KSA 5.1
Deelkwalificaties	Assisteren bij wedstrijden (KSS 5.2) Begeleiden van officials (KSS 5.3)

D. In- en doorstroom

Instroomeisen	Diploma official 4.
Doorstroomrechten	De official 5 is de hoogste internationale official, mogelijk kan hij doorgroeien op gebied van het opleiden/beoordelen van officials en/of technische of bestuurlijke werkzaamheden.

2. Overzicht van kerntaken en werkprocessen

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de kerntaken en werkprocessen kenmerkend voor een official 5.

Een kerntaak is een kenmerkende taak voor de official. Het betreft een substantieel deel van zijn werk naar omvang, tijdsbeslag, frequentie en/of belang.

Een werkproces is een afgebakend onderdeel van een kerntaak. Het werkproces kent een begin en een eind, heeft een resultaat en wordt herkend in de praktijk. De werkprocessen worden in handelingen beschreven, zodat duidelijk is wat de beroepsbeoefening inhoudt.

Official 5

Kerntaak 5.1	5.1.1 Bereidt zich voor op wedstrijden
Leiden van wedstrijden	5.1.2 Past spelregels toe
	5.1.3 Begeleidt wedstrijden
	5.1.4 Gaat om met sporters en coaches
	5.1.5 Werkt samen met collega-officials
	5.1.6 Handelt formaliteiten af
	5.1.7 Gaat om met externen
Kerntaak 5.2	5.2.1 Assisteert bij wedstrijden
Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	
Kerntaak 5.3	5.3.1 Begeleidt officials (in opleiding)
Begeleiden van officials (in opleiding)	

3. Overzicht mbo-competenties voor official 5

In onderstaand schema staan de mbo-competenties aangekruist die een official 5 nodig heeft bij de uitvoering van de kerntaken. In hoofdstuk 4 volgt een toewijzing per werkproces.

Official 5

A	Beslissen en activiteiten initiëren	X
B	Aansturen	
C	Begeleiden	X
D	Aandacht en begrip tonen	
E	Samenwerken en overleggen	X
F	Ethisch en integer handelen	X
G	Relaties opbouwen en netwerken	X
H	Overtuigen en beïnvloeden	X
I	Presenteren	X
J	Formuleren en rapporteren	X
K	Vakdeskundigheid toepassen	X
L	Materialen en middelen inzetten	X
M	Analyseren	X
N	Onderzoeken	
O	Creëren en innoveren	
P	Leren	X
Q	Plannen en organiseren	
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten	
S	Kwaliteit leveren	X
T	Instructies en procedures opvolgen	X
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	X
V	Met druk en tegenslag omgaan	X
W	Gedrevenheid en ambitie tonen	
X	Ondernemend en commercieel handelen	
Y	Bedrijfsmatig handelen	

4. Beschrijving van de kerntaken

Dit hoofdstuk beschrijft de verschillende kerntaken en werkprocessen met de beheersingscriteria en competenties. Onderdeel van de uitwerking van de beheersingscriteria betreft de beschrijving van de benodigde vakkennis en vakvaardigheden.

A. Kerntaak 4.1 Leiden van wedstrijden

Official 5

Werkprocessen bij kerntaak 5.1	Beheersingscriteria	Competenties	Resultaat
5.1.1 Bereidt zich voor op wedstrijden	<ul style="list-style-type: none"> houdt zich op de hoogte van wijzigingen in internationale regels en reglementen; houdt zich op de hoogte van internationale ontwikkelingen; volgt briefings/technische meetings (nationaal en internationaal); voldoet aan de norm beschikbaarheid; zorgt voor toereikende lichamelijke gesteldheid (conditie, zicht); bereidt zich mentaal voor; formuleert persoonlijke aandachtspunten; verzamelt informatie over de sporters/teams; is ruim voor aanvang van de wedstrijd aanwezig; doet passende warming-up voor de wedstrijd; zorgt voor correcte en representatieve uitrusting; controleert relevante zaken; controleert reglementaire vereisten sporters (mens en dier); laat zo nodig zaken die niet in orde zijn, corrigeren voor aanvang; introduceert zichzelf bij de wedstrijdorganisatie; neemt maatregelen voor de start van de wedstrijd; begint op tijd met de wedstrijd; gaat correct om met alle betrokkenen. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> internationale regels en/of reglementen. 	T K K T K en S V P M T K en S L en S L en T K en S U I T T F	<ul style="list-style-type: none"> gedegen voorbereiding.
5.1.2 Past spelregels toe	<ul style="list-style-type: none"> start wedstrijd volgens de regels; past regels en reglementen toe in complexe situaties; hanteert de voordeelregel; herkent opzet, uitlokking en wreedheid; hanteert op eenduidige wijze officialsignalen; straft volgens de regels en reglementen (overtredingen en wangedrag). <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> internationale regels en/of reglementen. 	T K en T K K K F, K en T	<ul style="list-style-type: none"> Wedstrijd verloopt volgens (inter)nationale regelgeving.

5.1.3 Begeleidt wedstrijden	<ul style="list-style-type: none"> • anticipeert en kiest positie gericht op optimale waarneming; • anticipeert op onveilige situaties (mens en dier); • neemt maatregelen in geval van blessures/ongevallen (bij mens en dier); • houdt controle over de wedstrijd en omstandigheden; • neemt waar, interpreteert en beslist in snel wisselende situaties; • zorgt voor balans tussen voordeel/voortgang en ingrijpen; • grijpt op het juiste moment in (proactief/timing); • handelt identiek in gelijksoortige situaties; • blijft geconcentreerd gedurende de hele wedstrijd; • komt indien nodig op beslissingen terug. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> • positionering; • lezen van de wedstrijd; • officialsignalen. 	K M A en T C en K A, M en U C H S K en S A	<ul style="list-style-type: none"> • Begeleiding is gericht op realisatie van de sportbedoeling.
5.1.4 Gaat om met sporters en coaches	<ul style="list-style-type: none"> • blijft kalm als sporters of coaches emotioneel reageren; • voorkomt/reduceert conflicten met (sporters en) coaches; • communiceert (non-)verbaal op passende wijze met sporters; • laat zich niet verleiden tot emotionele uitspraken; • staat na wedstrijd open voor dialoog met (sporters en) coaches; • dwingt acceptatie af; • geeft fouten toe; • gaat correct om met alle betrokkenen; • vertoont voorbeeldgedrag. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> • omgaan met weerstanden. 	V V en H C V E H F F F	<ul style="list-style-type: none"> • efficiënte communicatie.
5.1.5 Werkt samen met collega-officials	<ul style="list-style-type: none"> • maakt afspraken met collega-official(s); • werkt samen met collega-official(s); • valt collega-official(s) nooit af; • overlegt op effectieve wijze met collega-official(s); • ondersteunt collega-official(s) indien en waar nodig; • gedraagt zich collegiaal; • evalueert met collega-official(s); • vraagt feedback en advies aan collega's. 	E E F E E E en F K en S P	<ul style="list-style-type: none"> • effectieve samenwerking.
5.1.6 Handelt formaliteiten af	<ul style="list-style-type: none"> • controleert of formulier juist is ingevuld; • vermeldt de tijdelijke en definitieve verwijderingen/strafoplegging; • vult wedstrijdformulier in en ondertekent dit; • levert aanvullende verklaring in geval van verwijdering sporter(s); • rapporteert wangedrag; • onderhoudt contact met de aanstellende instantie; • reflecteert op eigen handelen. <p>Vakkennis en -vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> • rapportage. 	J en T J en T J en T J en K J en K G P	<ul style="list-style-type: none"> • correcte afhandeling van de wedstrijd.

5.1.7	• onderhoudt contact met officialcommissie van de bond;	G	
Gaat om met externen	• maakt afspraken met media over opname en gebruik van beeldmateriaal;	E	
	• staat media te woord na afloop van wedstrijd.	I	
	Vakkennis en -vaardigheden		
	• communicatieve vaardigheden.		

A.1 Competentie-matrix kerntaak 5.1: Leiden van wedstrijden

In onderstaand schema staan alle competenties die noodzakelijk zijn bij het uitvoeren van de zeven werkprocessen die behoren bij kerntaak 5.1.

Kerntaak 5.1		5.1.1	5.1.2	5.1.3	5.1.4	5.1.5	5.1.6	5.1.7
Leiden van wedstrijden								
A	Beslissen en activiteiten initiëren			X				
B	Aansturen							
C	Begeleiden			X	X			
D	Aandacht en begrip tonen							
E	Samenwerken en overleggen				X	X		X
F	Ethisch en integer handelen	X	X		X	X		
G	Relaties opbouwen en netwerken						X	X
H	Overtuigen en beïnvloeden			X	X			
I	Presenteren	X						X
J	Formuleren en rapporteren						X	
K	Vakdeskundigheid toepassen	X	X	X		X	X	
L	Materialen en middelen inzetten	X						
M	Analyseren	X		X				
N	Onderzoeken							
O	Creëren en innoveren							
P	Leren	X				X	X	
Q	Plannen en organiseren							
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten							
S	Kwaliteit leveren	X		X		X		
T	Instructies en procedures opvolgen	X	X	X			X	
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	X						
V	Met druk en tegenslag omgaan	X		X	X			
W	Gedrevenheid en ambitie tonen							
X	Ondernemend en commercieel handelen							
Y	Bedrijfsmatig handelen							

B. Kerntaak 5.2 Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau

Official 5

Werkprocessen bij kerntaak 5.2	Beheersingscriteria	Competenties	Resultaat
5.2.1 Assisteert bij wedstrijden	<ul style="list-style-type: none"> • kiest positie conform voorschrift/ afgestemd op collega-official(s); • attendeert conform de regels en reglementen collega-official(s); • gaat correct om met alle betrokkenen. 	K K en T F	<ul style="list-style-type: none"> • correct functioneren als assistent.
	Vakkennis en -vaardigheden		
	<ul style="list-style-type: none"> • regels en/of reglementen. 		

B.1 Competentie-matrix kerntaak 5.2: Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau

In onderstaand schema staan alle competenties die noodzakelijk zijn bij het uitvoeren van het werkproces dat behoort bij kerntaak 5.2.

Kerntaak 5.2		5.2.1
Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau		
A	Beslissen en activiteiten initiëren	
B	Aansturen	
C	Begeleiden	
D	Aandacht en begrip tonen	
E	Samenwerken en overleggen	
F	Ethisch en integer handelen	X
G	Relaties opbouwen en netwerken	
H	Overtuigen en beïnvloeden	
I	Presenteren	
J	Formuleren en rapporteren	
K	Vakdeskundigheid toepassen	X
L	Materialen en middelen inzetten	
M	Analyseren	
N	Onderzoeken	
O	Creëren en innoveren	
P	Leren	
Q	Plannen en organiseren	
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten	
S	Kwaliteit leveren	
T	Instructies en procedures opvolgen	X
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	
V	Met druk en tegenslag omgaan	
W	Gedrevenheid en ambitie tonen	
X	Ondernemend en commercieel handelen	
Y	Bedrijfsmatig handelen	

C. Kerntaak 5.3 Begeleiden van officials (in opleiding)

Official 5

Werkprocessen bij kerntaak 5.3	Beheersingscriteria	Competenties	Resultaat
5.3.1 Begeleidt officials (in opleiding)	<ul style="list-style-type: none"> • draagt (internationale) inzichten over; • begeleidt official 4 in opleiding; • begeleidt een startende official 5. 	I en K C C	• begeleiding op maat.
	Vakkennis en -vaardigheden		
	<ul style="list-style-type: none"> • didactische vaardigheden; • begeleidingstechnieken. 		

C.1 Competentie-matrix kerntaak 5.3: Begeleiden van officials (in opleiding)

In onderstaand schema staan alle competenties die noodzakelijk zijn bij het uitvoeren van het werkproces dat behoort bij kerntaak 5.3.

Kerntaak 5.3		5.3.1
Begeleiden van officials (in opleiding)		
A	Beslissen en activiteiten initiëren	
B	Aansturen	
C	Begeleiden	X
D	Aandacht en begrip tonen	
E	Samenwerken en overleggen	
F	Ethisch en integer handelen	
G	Relaties opbouwen en netwerken	
H	Overtuigen en beïnvloeden	
I	Presenteren	X
J	Formuleren en rapporteren	
K	Vakdeskundigheid toepassen	X
L	Materialen en middelen inzetten	
M	Analyseren	
N	Onderzoeken	
O	Creëren en innoveren	
P	Leren	
Q	Plannen en organiseren	
R	Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten	
S	Kwaliteit leveren	
T	Instructies en procedures opvolgen	
U	Omgaan met veranderingen en aanpassen	
V	Met druk en tegenslag omgaan	
W	Gedrevenheid en ambitie tonen	
X	Ondernemend en commercieel handelen	
Y	Bedrijfsmatig handelen	

Begrippenlijst

ASK

Academie voor Sportkader, onderdeel van NOC*NSF.

Activiteiten

Betreft alles met uitzondering van het reguliere sportaanbod bestaande uit trainingen/lessen en wedstrijden.

Audit Sportkader

Audit gericht op de toetsing in het kader van de KSS door Sportbonden.

Beroep

Aanduiding voor de functie. Voor niveau 1 klinkt het woord 'beroep' zwaar. Omwille van de uniformiteit wordt echter ook hier gesproken over beroep.

Beroepsbeoefenaar

In de beroepscompetentieprofielen wordt gesproken over beroepsbeoefenaar om de betreffende functionaris aan te duiden.

Beroepscompetentieprofiel

Beschrijving van een ervaren beroepsbeoefenaar.

Calibris

Kenniscentrum Calibris dat verantwoordelijk is voor de erkenning van leerbedrijven en voor het onderhoud van de kwalificatiestructuur voor de sectoren Zorg, Welzijn en Sport (mbo).

Complexiteit

Graadmeter voor de niveau-bepaling: hoe complexer, hoe hoger het niveau.

Competentie

Geïntegreerd geheel van kennis, vaardigheden, attituden en persoonlijke eigenschappen van een individu, dat in een bepaalde context leidt tot succesvol presteren.

Doelgroep

Sporters met bepaalde kenmerken, bijvoorbeeld talenten, topsporters of sporters met een handicap.

Kerntaak

Een kenmerkende taak binnen de beroepsuitoefening. Het betreft een substantieel deel van de beroepsuitoefening naar omvang, tijdsbeslag, frequentie en/of belang.

KSA

Kwalificatiestructuur Arbitrage maakt met ingang van 2012 deel uit van de Kwalificatiestructuur Sport.

KSS

Kwalificatiestructuur Sport. Deze is herijkt in 2012.

KSS-nummer PVB

Nummer van de proeve van bekwaamheid zoals vermeld in de toetsdocumenten Kwalificatiestructuur Sport.

Kwalificatieniveau

Niveau binnen de KSS.

Kwalificatieprofiel

Beschrijving van een startende beroepsbeoefenaar.

Model toetsdocumenten

Document behorende bij de KSS waarin is opgenomen: het reglement sport, toetsplannen en PVB-beschrijvingen.

Official

Onder official worden zowel scheidsrechters, juryleden als alle andere functionarissen bedoeld die bijdragen aan het reglementaire verloop van een wedstrijd.

Opleiding

Leertraject van de cursist zonder de toetsing.

Portfoliobeoordeling

Beoordeling van de bewijzen waarmee een kandidaat aantoonbaar over bepaalde competenties te beschikken.

Praktijkbeoordeling

Beoordeling van een kandidaat door een combinatie van interview(s) en een praktijktoets.

PVB

Proeve van bekwaamheid, vroeger examen genoemd.

PVB-beschrijving

Document waarin de inhoud en vorm van de PVB is vastgelegd.

Sportkader

Iedereen die werkzaam is in de sport met uitzondering van de sporters.

Sporter

Algemene term voor degene die de sport beoefent.

Sportketen

Betreft een sportaanbod van verschillende aanbieders (bijvoorbeeld vereniging, buurt, buitenschoolse opvang) dat op elkaar is afgestemd.

Sportleider

Overkoepelende term voor trainer-coach en instructeur. In de KSS 2004 werd iedereen aangeduid met sportleider.

Toetsdocumenten

Documenten waarin beschreven staat hoe de toetsing in verband met kwalificatie/diplomering van sportkader plaatsvindt.

Toetsing

Voorheen examen genoemd. Manier waarop wordt vastgesteld of de kandidaat aan de criteria voor kwalificatie voldoet.

Toetsingscommissie

Door het bestuur van de sportbond ingestelde commissie die verantwoordelijk is voor de kwaliteitsbewaking van de toetsing.

Toetsplan

Beschrijving van de proeven van bekwaamheid die met een voldoende resultaat moeten worden afgelegd voor een bepaalde kwalificatie.

Toetsreglement Sport

Basis van de reglementering van toetsing en kwalificatie binnen de KSS.

VWS

Ministerie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Werkproces

Een afgebakend onderdeel van een kerntaak. Een werkproces kent een begin en een eind, heeft een resultaat en wordt herkend in de beroepspraktijk.

Kwalificatieprofiel-lijn

Trainer-coach (wedstrijdgerelateerd)   Official (wedstrijdgerelateerd)   Instructeur (niet-wedstrijdgerelateerd)   Opleider

Kerntaak	Trainer-coach (wedstrijdgerelateerd)	Official (wedstrijdgerelateerd)	Instructeur (niet-wedstrijdgerelateerd)	Opleider
1.1	Assisteren bij trainingen/activiteiten	Leiden van wedstrijden	Assisteren bij lessen/activiteiten	-
1.2	Zorgen voor maatregelen	-	Zorgen voor maatregelen	-
2.1	Geven van trainingen*	Leiden van wedstrijden	Geven van lessen*	-
2.2	Begeleiden bij wedstrijden	Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	Begeleiden bij vaardigheidstoetsen	-
2.3	Assisteren bij activiteiten	-	Assisteren bij activiteiten	-
3.1	Geven van trainingen	Leiden van wedstrijden	Geven van lessen	-
3.2	Coachen bij wedstrijden	Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	-	-
3.3	Organiseren van activiteiten	Begeleiden van officials (in opleiding)	Organiseren van activiteiten	-
3.4	Aansturen van sportkader	-	Aansturen van sportkader	-
3.5	Afnemen van vaardigheidstoetsen	-	Afnemen van vaardigheidstoetsen	-
4.1	Geven van trainingen	Leiden van wedstrijden	Geven van lessen	-
4.2	Coachen bij wedstrijden	Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	-	-
4.3	Ondersteunen van sporttechnisch beleid	Begeleiden van officials (in opleiding)	Ondersteunen van sportgerelateerd beleid	-
4.4	-	-	-	Bevorderen competentieontwikkeling sportkader
4.5	Samenwerken met begeleidingsteam en onderhouden van externe contacten	-	Samenwerken met begeleidingsteam en onderhouden van externe contacten	-
4.6	Scouten van sporters	-	-	-
5.1	Geven van trainingen	Leiden van wedstrijden	Geven van lessen	-
5.2	Coachen bij wedstrijden	Assisteren bij wedstrijden op hoger niveau	-	-
5.3	Ondersteunen meerjarentopsportbeleid	Begeleiden van officials (in opleiding)	Ondersteunen meerjarentopsportbeleid	-
5.4	-	-	-	Bevorderen competentieontwikkeling sportkader (leercoach, expert, PVB-beoordelaar)
5.5	Managen van topsportbegeleidingsteam en netwerken	-	Managen van begeleidingsteam en netwerken	-
5.6	Vergaren, ontwikkelen, toepassen en delen van kennis	-	Vergaren, ontwikkelen, toepassen en delen van kennis	-
5.7	Begeleiden van topsporters	-	Begeleiden van doelgroepen of sportketens**	-

* Onder verantwoordelijkheid van niveau 3 of hoger.

** Bij verschillende vormen van sportaanbod moet worden gedacht aan sporters met een specifieke begeleidingsvraag en aan sportketens met een sportaanbod van verschillende aanbieders (vereniging, buurt, buitenschoolse opvang) dat op elkaar is afgestemd.

Nederlands
Olympisch Comité
Nederlandse
Sport Federatie

